

economică a celor două state este însă de competența factorului politic. De aici posibilitatea ca forțele implicate într-un fel sau altul în acest proces să nu acționeze întotdeauna simetric, posibilitatea ca procesul integrării economice a teritoriilor românești din stânga și din dreapta Prutului să treneze sau chiar să stagneze. Dincolo de acest posibil joc se află însă necesitatea istorică care comandă în mod inexorabil integrarea economică a celor două state românești, restabilirea deplinei noastre unități.

GHEORGHE SOCOL

SOCIETATE ȘI MEDIU

Sub egida UNESCO, a avut loc, în perioada 21-24 ianuarie 1993, în Bulgaria, conferința cu tema *Societate și mediu în țările balcanice*. Au fost prezente delegații din Bulgaria, Ungaria, Germania, România, Grecia, Turcia și Coreea de Sud. Chiar și țările ce nu au fost prezente au manifestat interes pentru această temă dorind să cunoască rezultatele și problemele abordate în cadrul conferinței.

Seoul principal al conferinței a fost studierea modului în care percepe populația riscul produs de poluare, atitudinea oamenilor și gradul de disponibilitate în participarea la oprirea și reducerea poluării.

A fost lansată ideea necesității abordării de către fiecare țară balcanică a acestei probleme, într-o cercetare națională, care să ofere date comparabile cu ale celorlalte țări. A fost discutat, în acest sens, studiul pilot efectuat de cercetători bulgari în Sofia și în celelalte regiuni ale țării.

Reprezentanții din Ungaria, Germania, Turcia și Grecia au prezentat, în linii mari, starea mediului în țara lor, problemele dificile cu care se confruntă și ce atitudine au observat că au compatrioții lor în legătură cu poluarea. Concluzia a fost de fiecare dată aceeași: ca urmare a industrializării rapide și creșterii numărului populației au apărut dezechilibre grave ce nu pot fi soluționate decât prin măsuri legislative riguroase și importante eforturi financiare. Problema devine cu atât mai gravă, dacă ținem cont că multe din aceste țări sunt foste țări comuniste, ce se confruntă acum cu o serioasă criză economică, lucru ce face tot mai dificilă alocarea unor sume importante pentru protecția mediului. Multe din tehnologiile și instalațiile utilizate sunt învechite iar, unele întreprinderi nu sunt dotate cu instalații de purificare a aerului sau acestea sunt nesatisfăcătoare, aducând mari prejudicii mediului și implicit calității vieții locuitorilor. Pe de altă parte, creșterea numărului de șomeri, datorită închiderii sau restrângerii activității întreprinderilor mari poluante, sperie populația fapt ce împiedică luarea unor măsuri radicale.

Cu toate acestea, locuitorii acestor țări manifestă o îngrijorare din ce în ce mai mare față de riscurile poluării. O ilustrare concretă a acestei situații a prezentat-o Bulgaria, utilizând rezultatele cercetării întreprinse cu câteva luni în urmă în România, valorificând rezultatele din *Diagnoza calității vieții pe anii 1990, 1991, 1992**. Diferențele acestor rezultate au fost neașteptate de mari.

* Autori: Ioan Mărginean, Gheorghe Socol, Ana Bălașa.

În timp ce jumătate din populația interviuată a Bulgariei a apreciat calitatea mediului drept proastă și foarte proastă, în România 40% au considerat-o bună, iar 12-14% foarte bună.

Dacă luăm în considerare și varianta satisfăcătoare, rezultă că peste trei sferturi din populația României este mulțumită de starea actuală a mediului ambiant. Deci, deși se confruntă cu situații similare atât în ce privește problemele mediului cât și implicațiile crizei economice, populațiile celor două țări au atitudini diferite în aprecierea mediului.

Nu trebuie omis însă, faptul că rezultatele sociologilor bulgari sunt desprinse dintr-o cercetare al cărei chestionar a cuprins doar aspecte legate de mediu, pe când Diagnoza ce se efectuează în institutul nostru cuprinde peste 100 de întrebări vizând toate aspectele nivelului de trai (dotarea populației cu bunuri, aspecte legate de locuință, familie, consum de produse etc.). Fiind în situația de a face o apreciere a situației materiale, a climatului politic, securității sociale și condițiilor de mediu populația României a considerat mult mai grave primele probleme decât calitatea mediului.

Totuși au putut fi desprinse concluzii comune pentru ambele țări. Astfel atât în România, cât și în Bulgaria vârsta, nivelul de pregătire cât și sexul persoanelor interviuate nu au fost factori de diferențiere.

Locul de rezidență, însă, a adus diferențieri în aprecierea făcută mediului, în sensul că populația urbană a făcut o apreciere mult mai proastă a mediului comparativ cu populația rurală.

În timp ce 73% din populația rurală a României a apreciat calitatea mediului ca bună și foarte bună, 53% din populația urbană a optat pentru calificativele proastă și satisfăcătoare.

Deloc de neglijat este constatarea că, de-a lungul celor 3 ani în care s-au efectuat cercetările în țara noastră, s-a manifestat o consecvență surprinzătoare a aprecierilor făcute mediului ambiant, ponderea fiecărui calificativ nemodificându-se decât foarte puțin de la un an la altul.

Au fost de asemeni discutate aspecte legate de starea de sănătate a populației, satisfacția față de localitatea în care locuiesc cei interviuați, situația materială a populației etc.

Ca urmare a interesului prezentat de toți cei prezenți, vis-a-vis de problema discutată s-a hotărât efectuarea unei cercetări comune, astfel încât, în cel mai scurt timp să existe date comparabile pentru toate țările europene.

Se va încerca în acest sens să se obțină sprijinul financiar al UNESCO pentru desfășurarea cercetării.

În încheierea lucrărilor conferinței a fost discutat chestionarul pe baza căruia se va desfășura cercetarea comună, urmând ca după efectuarea modificărilor propuse să fie trimis fiecărei țări participante, dar și celorlalte țări balcanice.

LĂCRĂMIOARA PASCAL